

Advies

Verkoop provinciaal aandeel in Essent;
uitgangspunten en randvoorwaarden in sociaal-economisch
perspectief

Vooraf

In dit advies op hoofdlijnen sluit SER Brabant aan bij de recente brief van de voorzitters van de Brabantse ondernemingsorganisaties BZW, MKB Brabant en ZLTO en van de beide Kamers van Koophandel.

Allereerst geven wij onze opvatting over het principebesluit tot verkoop van Essent aan RWE. Uit de discussies in de media blijkt wel dat hierover zeer verschillend wordt geoordeeld in politiek en samenleving.

Vervolgens gaan wij in op de uitgangspunten en randvoorwaarden die naar ons oordeel, gezien vanuit sociaal-economisch perspectief, bepalend zouden moeten zijn bij de uitvoering van het besluit tot verkoop.

1. Beoordeling principebesluit

SER Brabant is niet enthousiast over deze ontwikkeling, maar acht het gegeven de actuele situatie en omstandigheden opportuun en onontkoombaar dat het provinciebestuur thans besluit tot de verkoop van het provinciale aandeel in het distributiebedrijf van Essent. Wij wijzen daarbij op de volgende majeure overwegingen.

Ten eerste is met de halverwege de 90-er jaren ingezette liberalisering van de energiesector impliciet gekozen voor een (gedeeltelijke) privatisering op de langere termijn. Al vanaf het moment dat de PNEM destijds opging in Essent is die ontwikkelingsgang onderkend. De in 2008 ingevoerde Splitsingswet, die de scheiding van het (publieke) netwerk en het distributiebedrijf regelde, moet worden gezien als sluitstuk van dat onomkeerbare proces.

Ten tweede wijzen wij erop dat in de commerciële activiteiten van de energiesector jaarlijks vele tientallen miljarden omgaan. Adequaat toezicht op de risico's die de energiebedrijven daarbij lopen, is echter volstrekt afwezig. Het is een vrije markt (handelen voor eigen rekening) en dat verklaart waarom bijvoorbeeld ook de Energiekamer van de Nederlandse Mededingingsautoriteit geen toezicht houdt op de handelsactiviteiten van de sector. Gezien de meer dan substantiële risico's die hier aan de orde zijn, achten wij het zeer verstandig dat de aandeelhouders – provincies en gemeenten – thans kiezen voor uittreding en daarmee voor borging van het publieke (!) vermogen. Dit dient het belang van de Brabantse burgers en bedrijven.

2. Huishoudboekje op orde

Zeer belangrijk uitgangspunt voor de SER is dat het provinciale huishoudboekje op orde blijft. Anders gezegd: de vrijkomende Essent-gelden moeten niet worden “verjubeld”, hoe verleidelijk dat ook moge zijn.

Dat houdt wat ons betreft in dat er een jaarlijkse inkomstenbron wordt gewaarborgd die vergelijkbaar is met het huidige jaarlijkse dividend (ter vergelijking: het voor 2009 geraamde bedrag bedraagt ruim Euro 120 mln.).

Bekend is overigens dat de inkomsten uit de deelneming in Essent de afgelopen jaren aanzienlijk hoger zijn geweest als gevolg van meevallers. Onder die omstandigheden is er – ook in het licht van de te nemen extra maatregelen vanwege de doorwerking kredietcrisis in 2009 en 2010 – beslist aanleiding voor enkele extra investeringsimpulsen.

Dit echter steeds met als uitgangspunt dat het huishoudboekje op orde blijft.

SER Brabant ondersteunt dus de lijn om het vrijkomende vermogen grotendeels te investeren in (maatschappelijk) renderende beleggingen en deelnemingen, teneinde de huidige jaarlijkse inkomsten te waarborgen.

3. Fonds Economische Structuurversterking (FES)

De op deze wijze veiliggestelde jaarlijkse inkomsten mogen echter niet “verdampen” in de provinciale begroting, zoals dat thans het geval is. SER Brabant adviseert de inkomsten jaarlijks in een Brabants Fonds Economische Structuurversterking (FES) te laten vloeien en daarbij een toekomstgerichte focus te kiezen. Dit fonds zou qua doelstelling en werkwijze analoog kunnen zijn aan het al jaren bestaande landelijke aardgasfonds, voorheen ICES/KIS. Desgewenst willen wij u graag nader adviseren over de te kiezen aanpak en werkwijze.

Met dit Brabantse FES kan de lange termijnagenda met betrekking tot het versterken van de kenniseconomie en het stimuleren van duurzame innovaties worden versterkt en versneld. Behalve het verstevigen van de kennis- en innovatiebasis van onze economie (kennisinvesteringsagenda) ligt het zeer voor de hand dat vanuit dit fonds substantieel wordt geïnvesteerd in grootschalige energiebesparing en verduurzaming van de regionale energiehuishouding. In het volgende punt gaan we hier nader op in.

4. Waarborgen van duurzaamheid

Schaalvergroting vanwege de overname van Essent door RWE kan tot gevolg hebben dat extra blokkades worden opgeworpen voor innovaties in de markt. Gelet op de huidige praktijk is het begrijpelijk dat die vrees hier en daar wordt uitgesproken. De belangen van de grootschalige energiebedrijven kunnen de omschakeling naar een meer decentrale energievoorziening en dus een energiezuiniger economie fors afremmen. Als voorbeeld verwijzen wij naar de problemen die de tuinbouwsector thans al ondervindt bij het terugleveren van energie uit de kassen aan het hoofdnet.

RWE staat niet bekend als vooraanstaand bedrijf op het gebied van duurzame energie. Daarom adviseren wij de provincie om als grootste aandeelhouder expliciet te bedingen dat er ruimte wordt geschapen voor de regionale energieambities. Daarmee worden extra innovatiekansen geboden voor de Brabantse bedrijven, die op dit terrein bijzonder veel te bieden hebben.

RWE Essent moet een stevige partner worden bij het realiseren van de regionale ambities met betrekking tot de energietransitie. Wij verwijzen in dit verband naar de recente studies van SER Brabant (“Brabant Energieneutraal als economische kans”) en Telos (Brabant Energiek 2040”), die beide nadrukkelijk wijzen op de kansen die de regio kan en moet benutten.

's-Hertogenbosch, 12 februari 2009